

**ROBSON TASNIFI YORDAMIDA KESAR KESISH CHASTOTASINI
BAHOLASH (RESPUBLIKA IQTISOSLASHTIRILGAN ONA VA BOLA
SALOMATLIGI ILMIY AMALIY MRKAZI FARG'ONA VILOYATI FILIALI
MISOLIDA)**

Akusherlik va ginekologiya yo'nalishi magistr

Oblayorova M.I

Ilmiy rahbar: t.f.n.

Djuraxodjayeva G.S.

Fargo'na jamoat salomatligi tibbiyot instituti, Farg'ona, O'zbekiston

Dolzarliligi: Akusherlik va ginekologiyaning muhim vazifalaridan biri - ona va bola salomatligini saqlash. Kesar kesish operatsiyasi yetkazib berish usuli sifatida qaraladi, onalar va perinatal kasallanish va o'limni kamaytirish imkonini beradi. Asrlar davomida ayol uchun tug'ruqlar tabiiy va odatiy jarayon bo'lib kelgan, garchi ular har doim ham yaxshi natija bilan yakun topmagan bo'lsa ham. Akusherlikdagi eng muhim qarorlardan biri homiladorlikni o'z-o'zidan tug'ilish boshlanishidan oldin tugatish to'g'risidagi qarordir. Bu ona yoki ko'pincha homila sabab bo'lishi mumkin va bu tug'ilishni qo'zg'atish yoki tug'ruqdan oldin kesar kesish bilan tug'ilish bo'lishi mumkin. Kesar kesish amaliyoti homiladorlik va tug'ruq paytida ma'lum asoratlar paydo bo'lganda hayotni saqlab qoladigan jarrohlik muolajasidir. Biroq, bu katta jarrohlik bo'lib, ona va perinatal xavf bilan bog'liq va kelajakdagi homiladorlik uchun ta'siri, shuningdek, hali ham tekshirilayotgan uzoq muddatli ta'sirlar ko'rsatishi mumkin. Tug'ilishni qo'zg'atish ko'rsatmalari, xuddi operativ tug'ruq bilan tug'ilish ko'rsatmalari kabi, audit nuqtai nazaridan muammoli bo'lib qolmoqda, chunki tibbiy ko'rsatmalarni o'z ichiga olgan cheksiz ro'yxat rivojlanmoqda. Kesar kesish chastotasi ob'ektiv sabablarga ega va ko'rsatkichlarning kengayishi bilan bog'liq. Kesar kesish homila manfaati uchun, sonini oshirish primigravidar 35 yosh va undan katta, homilador ayollar anamnezdagi Kesar kesish operatsiyalaridan so'ng, foydalanilgan yordamchi reproduktiv texnologiyalar, konservativ miyomektomiyalar bilan, bachadonda chandiqdan keyin xolatlar bo'yicha ko'paygan. Kesar kesish chastotasining ortishi yetkazib berish takomillashtirilgan texnologiya bilan bog'liq O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirining 07.10.2021yildagi 245-buyrug'iga muvofiq, akusherlik amaliyotida Robson tasnifini joriy qilish bo'yicha milliy klinik qo'llanma tasdiqlangan. Tasniflashdan foydalanish akusherlik xizmati rahbarlari va akusherlik shifoxonalarining bosh shifokorlariga tavsiya etiladi. Ushbu tasnifdan foydalanish quyidagilarga yordam beradi:

-umumiy operativ tug'ruq darajasiga eng katta va eng kichik hissa qo'shadigan tug'ruqdagi ayollar guruhlarini aniqlash;

-operativ tug'ruq foydalanishni optimallashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar samaradorligini baholash

-ushbu guruhlarda yetkazib berish natijalarini tahlil qilish orqali tibbiy yordam sifatini baholash.

Tadqiqotning maqsadi: Robson texnikasi yordamida RIOvaBSIAMFVFda kesar kesish amaliyoti orqali tug'ish chastotasini baholash, ushbu ko'rsatkichni kamaytirish

imkoniyatlarini aniqlash. 2024- yilda yanvar oyidagi markazda kesar kesish bilan kasallanish darajasiga eng katta ta'sir ko'rsatadigan guruhlarni aniqlash. 2024 yil yanvar oyida har bir guruhda (10 guruhli Robson tasnifi bo'yicha) umumiy kesar kesish bilan kasallanish dinamikasini tahlil qilish va uning sabablarini tushuntirish.

Tadqiqot materiallari va usullari: RIOvaBSIAMFVF da 2024-yil yanvar oyida 654 nafar tug'ruq holatini retrospektiv o'rganish o'tkazildi, ma'lumotlar robsonning 10 guruhli shkalasi asosida tahlil qilindi. Tasniflash prinsipiga ko'ra, har bir bemor faqat bitta aniq guruhga kirishi mumkin .

Natijalar va muhokama: RIOvaBSIAMFVF da 2024 yil yanvar oyi davomida 654 tug'ilish bo'lib ulardan Muddatdagi tug'ilish -501(76.2 %), muddatidan oldingi tug'ilish – 147 (22.5 %), muddatdan o'tgan tug'ilish 6(1.3%). 2024 yil davomida 318 ta kesar kesish amaliyoti o'tkazilgan bo'lib, ulardan rejalashtirilgan - 32 ta 9.8%, shoshilinch - 286 ta 90.2%.

1. Guruhning umumiy hajmi 9.2 % , guruhdagi kesar kesish chastotasi 10.2 % ,bu gr ning umumiy kesar kesishdagi ulushi 1.7 % .Ushbu guruhda kesar kesish uchun asosiy ko'rsatkichlar tos-bosh nomutanosibli, homila distressi, NJYBK edi.

2. Guruhning umumiy hajmi 6.4 % ,guruhdagi kesar kesish chastotasi 45.9 % , bu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 1.97%. Ushbu guruhda, kesar kesish ko'rsatilgan preeklamsiya va eklamsiya , somatik kasalliklar bilan homilador ayollar bo'lgan.

3. Guruhning umumiy hajmi 29.1%, guruhdagi kesar kesish chastotasi 13.6 % ,bu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 3.4%.Ushbu guruhda kesar kesish uchun asosiy ko'rsatkichlar tos-bosh nomutanosibli, homila distressi, NJYBK, tug'ruq faoliyati sustligi edi.

4. Guruh umumiy hajmi 11.9%, guruhdagi kesar kesish chastotasi 37.3 % , bu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 2.6 % .Ushbu guruhda, keyinchalik kesar kesish ko'rsatilgan preeklamsiya, Asoratlangan akusherlik anamnezi, yo'ldoshni oldinda yotishi , somatik kasalliklar bilan homilador ayollar.

5. Guruhning umumiy hajmi 20.5 % , guruhdagi kesar kesish chastotasi 95.5 % , bu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 15.6 % .Ushbu guruhda kesar kesish uchun asosiy ko'rsatkichlar bir va undan ortiq bachadon chandig'i bo'lganlar edi

6. . Guruh umumiy hajmi 0.6 % , guruhdagi kesar kesish chastotasi 74.6 % ,bu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 2.1 % . Ushbu guruhda kesar kesish uchun asosiy ko'rsatkichlar homilani chanog'i bilan kelgan yirik homilali birinchi tug'uvchilar edi.

7. Guruh umumiy hajmi 3.4 % ,guruhdagi kesar kesish chastotasi 97.3 % , ushbu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 1.6 % ni tashkil qiladi. Ushbu guruhda kesar kesish uchun asosiy ko'rsatkichlar homilani chanog'i bilan kelgan bir va undan ortiq bachadon chandig'i bo'lgan ayollar edi.

8. Guruhning umumiy hajmi 7.0 % , guruhdagi kesar kesish chastotasi 35.2 % , bu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 1.3 % .Ushbu guruhda kesar kesish uchun asosiy ko'rsatkichlar bir va undan ortiq bachadon chandig'i bo'lgan ko'p homilali ayollar edi

9. Guruhning umumiy hajmi 0.3 % , guruhdagi kesar kesish chastotasi 62.5 % , bu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 0.36 % .Ushbu guruhda kesar kesish uchun asosiy ko'rsatkichlar homilasi ko'ndalang yoki qiyshiq kelgan, bir va undan ortiq bachadon chandig'i bo'lganlar edi

10. Guruhning umumiy hajmi 11.6 %, guruhdagi kesar kesish chastotasi 27.5 %, bu guruhning umumiy kesar kesishdagi ulushi 6.1 %. Ushbu guruhda kesar kesish uchun asosiy ko'rsatkichlar. Ushbu guruhda homilador ayollar preeklamsiya va eklamsiya, NJYBK, og'ir somatik kasalliklar, keyinchalik kesar kesish ko'rsatilgan.